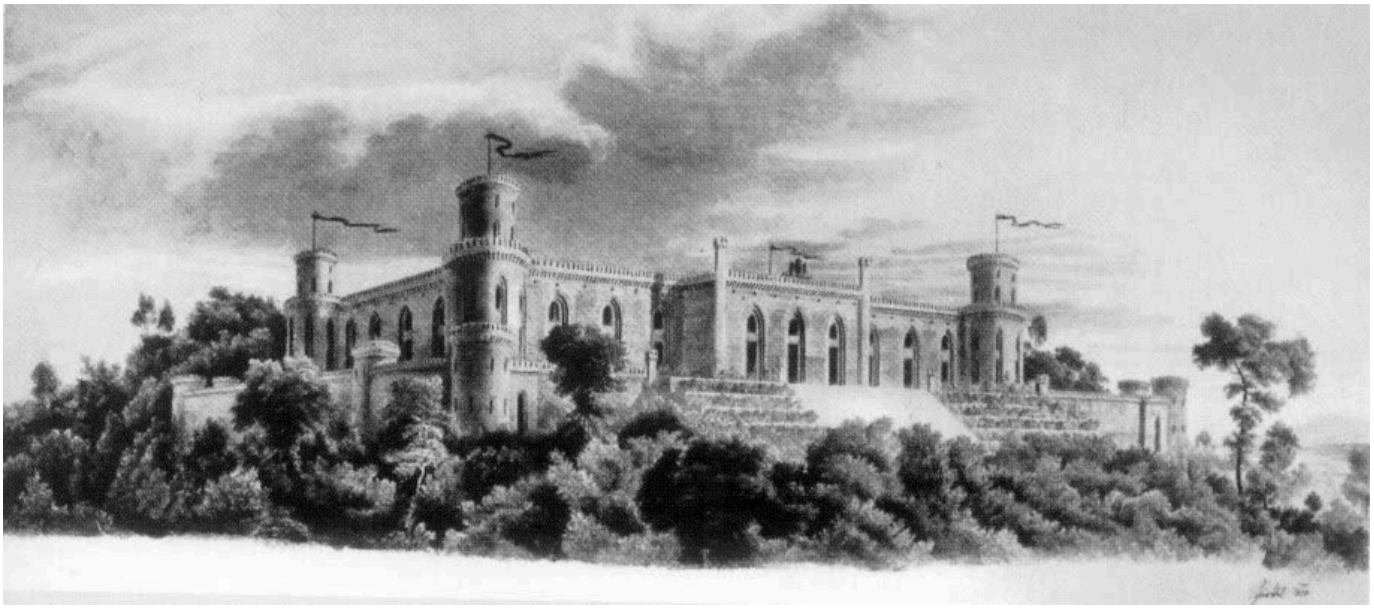
PAŁAC W KAMIEŃCU ZĄBKOWICKIM

Fot. Ferdinand Martius (1811–1889), Public domain, Wikimedia Commons

Pałac w Kamieńcu Ząbkowickim to neogotycka rezydencja na wzgórzu Zameczno, zaczęta w 1838 roku według projektu Karla Friedricha Schinkla. W 2024 roku pałac i dawne opactwo cystersów uznano za pomnik historii. Zwiedza się go z przewodnikiem, a wnętrza odtwarza się po latach zniszczeń.

MARIANNA ORAŃSKA I SCHINKEL

Dobra kamienieckie odziedziczyła Marianna Orańska, córka króla Niderlandów Wilhelma I. W 1838 roku zleciła projekt rezydencji Schinklowi, znanemu wtedy architektowi. Kamień węgielny położono 15 października na Grodowym Wzgórzu. Z powodu choroby Schinkla budowę nadzorował młody architekt Ferdinand Martius. W 1848 roku prace przerwał rozwód księżnej z Albrechtem Hohenzollernem, wznowiono je w 1853 roku.

OGRODY I ZAKOŃCZENIE BUDOWY

Założenia tarasowo-ogrodowe zaprojektował w 1858 roku Peter Joseph Lenné, dyrektor Ogrodów Pruskich. Za datę zakończenia prac uznaje się 8 maja 1872 roku, kiedy odsłonięto pomnik Nike na jedenastometrowej kolumnie. Budowa trwała ponad trzydzieści lat i kosztowała 971 692 talary.

BRYŁA PAŁACU

Pałac wzniesiono na planie prostokąta o wymiarach 75,3 na 48,3 m. Cztery narożne wieże mają po 33,6 m wysokości. Ściana frontowa kończy się szczytem z kartuszem, w którym są herby Albrechta Hohenzollerna (orzeł) i Marianny Orańskiej (lew).

WOJNA I POŻAR

W czasie II wojny światowej Niemcy urządzili w pałacu składnicę dzieł sztuki zwożonych z całego Śląska. Działała od czerwca 1942 roku do końca 1944 roku. Po 1945 roku wyposażenie wywieziono lub zdewastowano, a w lutym 1946 roku cały kompleks spłonął. Według opisów podpalili go żołnierze radzieccy.

ODBUDOWA I POMNIK HISTORII

W latach 80. pałac wydzierżawił prywatny przedsiębiorca, który prowadził odbudowę do swojej śmierci w 2010 roku. W 2012 roku obiekt wrócił pod zarząd gminy. W 2018 roku otwarto zrewaloryzowane mauzoleum Hohenzollernów w parku. W 2023 roku odtworzono rzeźby, między innymi posąg Perseusza i figurę Nike. Rozporządzeniem z 6 marca 2024 roku Prezydent RP uznał zespół pałacowy i dawne opactwo cystersów za pomnik historii „Kamieniec Ząbkowicki – zespół architektoniczno-krajobrazowy", 128. w kraju.

> Pałac zwiedza się wyłącznie z przewodnikiem. Godziny i zasady zmieniają się z sezonami, więc sprawdź je na stronie pałacu przed wyjazdem.

MAŁO KTO WIE

- **W pałacowym ogrodzie wyhodowano jabłko.** W 1865 roku ogrodnik C. Braun wyhodował odmianę Prinz Albrecht von Preussen. To lokalna, śląska odmiana, kiedyś popularna w regionie i nadająca się do uprawy w terenach podgórskich.
  Źródło: Pałac w Kamieńcu Ząbkowickim, Wikipedia

CO OBOK

Obok pałacu stoi kompleks dawnego opactwa cystersów, który razem z nim tworzy pomnik historii. Ząbkowice Śląskie leżą około 9 km w linii prostej. Wiosną na tarasach odbywa się Wiosna Tulipanów, termin sprawdź u organizatora.

ŹRÓDŁA

- Pałac w Kamieńcu Ząbkowickim, Wikipedia
- 128. pomnik historii, Narodowy Instytut Dziedzictwa
- Kamieniec Ząbkowicki – Pałac Marianny Orańskiej i ogrody, Podróże rodzinne (rok 1838, pomnik historii 2024, zwiedzanie z przewodnikiem)

Fakty w tym przewodniku sprawdzono w listopadzie 2026 r.

AUTOR
Marcin Roszak

Związany z Cieplicami. Zgłosił do budżetu obywatelskiego odbudowę wieży widokowej na Sołtysiej Górze i pilnował projektu aż do jej otwarcia. Przewodniki opracowuje na podstawie sprawdzonych źródeł. Więcej: marcinroszak.eu.